

Spis treści

Wstęp	XV
-------------	----

ROZDZIAŁ I

Geneza powojennej Polski (od ogłoszenia Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego 22 lipca 1944 r. do grudnia 1948 r.)	1
--	----------

1. Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, 22 lipca 1944 r., Chełm (właśc. Moskwa)	5
2. Memorandum Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na emigracji w sprawie uregulowania stosunków polsko-sowieckich, 29 sierpnia 1944 r., Londyn	10
3. Dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego o przeprowadzeniu reformy rolnej, 6 września 1944 r., Lublin	12
4. Kodeks Karny Wojska Polskiego opublikowany w formie dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego (obowiązujący do 1 stycznia 1970), 23 września 1944 r., Lublin	16
5. Prawo o ustroju Sądów Wojskowych i Prokuratury Wojskowej opublikowane w formie dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego (obowiązujące do 1 lipca 1972), 23 września 1944 r., Lublin	48
6. Tekst umowy kapitulacyjnej Powstania Warszawskiego, 2 października 1944 r., Ożarów	63
7. Odezwa emigracyjnej Rady Jedności Narodowej i Krajowej Rady Ministrów do Narodu Polskiego ogłoszona po upadku Powstania Warszawskiego, 3 października 1944 r., Warszawa	66
8. Dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego o ochronie państwa (obowiązujący do 17 grudnia 1945), 30 października 1944 r., Lublin	68
9. Fragment oświadczenia przedstawicieli rządów ZSRR, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych o wynikach konferencji jałtańskiej dotyczących Polski, 11 lutego 1945 r., Jałta	71
10. Fragmenty tymczasowej instrukcji Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego o pozyskaniu, pracy i ewidencji sieci agenturalno-informacyjnej, 13 lutego 1945 r., Lublin	72
11. Memorandum Rządu Jedności Narodowej do rządów ZSRR, USA i Wielkiej Brytanii przedstawiające stanowisko Polski w sprawie zachodnich granic, lipiec 1945 r., Warszawa	75

12. Założenia ideologiczne Stronnictwa Pracy, 1945 r., Warszawa	83
13. Oświadczenie stron konferencji w Poczdamie w sprawie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej oraz zachodnich granic Polski, 2 sierpnia 1945 r., Berlin...	108
14. List Komitetu Legalizacyjnego Stronnictwa Narodowego do Prezydenta Krajowej Rady Narodowej Bolesława Bieruta zawierający prośbę o legalizację Stronnictwa, 23 sierpnia 1945 r., Warszawa	109
15. Deklaracja ideowo-polityczna Stronnictwa Ludowego, 5 września 1945 r., Warszawa.....	110
16. Uchwała Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej w sprawie wygaśnięcia konkordatu między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską, 12 września 1945 r., Warszawa	115
17. List Jana Bielawskiego do premiera Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej Edwarda Osóbki-Morawskiego w sprawie braku odpowiedzi władz państwowych na list Komitetu Legalizacyjnego Stronnictwa Narodowego z 23 sierpnia tego roku, 12 października 1945 r., Warszawa	116
18. Dekret o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa (obowiązujący do 12 lipca 1946), 16 listopada 1945 r., Warszawa.....	118
19. Dekret o utworzeniu i zakresie działania Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym (obowiązujący do 1 stycznia 1955), 16 listopada 1945 r., Warszawa	126
20. Dekret o postępowaniu doraźnym (obowiązujący do 1 stycznia 1970), 16 listopada 1945 r., Warszawa	129
21. Ustawa o przejęciu na własność państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, 3 stycznia 1946 r., Warszawa	133
22. Deklaracja polityczna uchwalona na V Kongresie Stronnictwa Ludowego, 15 stycznia 1946 r., Warszawa.....	138
23. Program Polskiego Stronnictwa Ludowego, 1945 r., Warszawa.....	139
24. Dekret o odpowiedzialności za tzw. „klęskę wrześniową i faszycację życia państwowego” (obowiązujący do 1 stycznia 1970), 22 stycznia 1946 r., Warszawa.....	159
25. Dekret o wyjątkowym dopuszczeniu do obejmowania stanowisk sędziowskich, prokuratorskich i notarialnych oraz do wpisywania na listę adwokatów (obowiązujący do 13 lutego 1951), 22 stycznia 1946 r., Warszawa	160
26. Fragment artykułu Stanisława Stommy omawiającego tendencje społeczne katolików w Polsce, 1946 r., Kraków	162
27. Ustawa o głosowaniu ludowym (obowiązująca do 30 czerwca 1946), 27 kwietnia 1946 r., Warszawa	168
28. Fragmenty protokołu Plenarnej Konferencji Episkopatu Polski, 22-24 maja 1946 r., Częstochowa	170
29. Odezwa stronnictw politycznych, organizacji zawodowych i społecznych do narodu polskiego w sprawie referendum ludowego, 26 czerwca 1946 r., Warszawa.....	172
30. Dekret o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa (obowiązujący do 1 stycznia 1970), 13 czerwca 1946 r., Warszawa.....	175
31. Dekret o utworzeniu Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk (obowiązujący do 1 lipca 1984), 5 lipca 1946 r., Warszawa	184
32. Dekret o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska, 6 września 1946 r., Warszawa	185
33. Fragmenty protokołu Plenarnej Konferencji Episkopatu Polski, 9-10 września 1946 r., Częstochowa	192

34. Uchwała stronnictw demokratycznych w sprawie wykluczenia Polskiego Stronnictwa Ludowego z międzypartyjnych komisji porozumiewawczych, 26 września 1946 r., Warszawa	194
35. Deklaracja Unii Narodowej, [1946]	195
36. Wywiad Ksawerego Pruszyńskiego z prezydentem Bolesławem Bierutem na temat stosunku państwa do Kościoła, 23 listopada 1946 r., Warszawa	197
37. Odezwa Bloku Demokratycznego do narodu polskiego w sprawie wyborów do Sejmu Ustawodawczego, 1 grudnia 1946 r., Warszawa	201
38. Program wyborczy Bloku Stronnictw Demokratycznych i Związków Zawodowych, [1946 r.], Warszawa	204
39. Ustawa konstytucyjna o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej (obowiązująca do 21 lipca 1952), 19 lutego 1947 r., Warszawa	208
40. Fragmenty protokołu Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, 28-29 kwietnia 1947 r., Gniezno	213
41. Okólnik Sekretariatu Komitetu Centralnego Polskiej Partii Robotniczej w sprawie walki z drożyzną i spekulacją, 28 maja 1947 r., Warszawa	214
42. Fragment ustawy o Planie Odbudowy Gospodarczej (obowiązującej do 31 grudnia 1949), 2 lipca 1947 r., Warszawa	216
43. Fragment protokołu Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, 5-7 września 1947 r., Częstochowa	218
44. Fragment artykułu ks. Józefa Andrasza dotyczącego podjętej przez Kościół w Polsce inicjatywy osobistego poświęcenia się Sercu Jezusowemu w 1948 r., 1948 r., Warszawa	220
45. Upomnienie Najwyższej Kongregacji Świętego Oficjum w sprawie udziału katolików w konferencjach porozumiewawczych z niekatolikami, 5 czerwca 1948 r., Rzym	222
46. Fragment protokołu Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, 14-15 kwietnia 1948 r., Kraków	222
47. Orędzie Kardynała Prymasa Augusta Hlonda do ludności katolickiej Ziemi Odzyskanych, 28 maja 1948 r., Warszawa	223
48. Deklaracja Centralnego Komitetu Wykonawczego Polskiej Partii Socjalistycznej poprzedzająca jej zjednoczenie z Polską Partią Robotniczą w ramach Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, 17/22 września 1948 r., Warszawa	227
48'. Rezolucja Rady Naczelnej Polskiej Partii Socjalistycznej aprobująca deklarację Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS uchwaloną 17 września 1948, 22 września 1948 r., Warszawa	237
49. Fragment artykułu Konstantego Łubieńskiego pt. <i>List otwarty do Pana Juliusza Łady</i> traktującego o możliwości pogodzenia światopoglądu katolickiego z ustrojem socjalistycznym, 5 grudnia 1948, Warszawa	240

ROZDZIAŁ II

Okres stalinowski (od powstania Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej 15 grudnia 1948 r. do października 1956 r.).	245
--	------------

50. Deklaracja ideowa Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, 15 grudnia 1948 r., Warszawa	251
--	-----

51. Fragment sprawozdania z posiedzenia Komisji Szkolnej Episkopatu Polski, 24 stycznia 1949 r., Kraków.	261
52. Fragment protokołu Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, 25-26 stycznia 1949 r., Kraków.	261
53. Fragmenty uchwały Rady Ministrów o wprowadzeniu planowego systemu oszczędzania w gospodarce narodowej i zadaniach oszczędnościowych na 1949 r. (obowiązującej do 31 grudnia 1949), 19 lutego 1949 r., Warszawa. . . .	262
54. Fragmenty artykułu Eugenii Krassowskiej omawiającego rolę nauki i szkolnictwa wyższego w budowaniu socjalizmu, luty 1949 r., Warszawa	262
55. List pasterski Episkopatu Polski dotyczący położenia Kościoła katolickiego, 25 marca 1949 r., Kraków	264
56. Fragment protokołu Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, 24-25 kwietnia 1949 r., Gniezno	271
57. Ustawa o związkach zawodowych (obowiązująca do 11 października 1982), 1 lipca 1949 r., Warszawa.	271
58. Rozporządzenie Ministra Skarbu o obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych przez duchownych (obowiązujące do 1 stycznia 1981), 5 lipca 1949 r., Warszawa.	273
59. Dekret o ochronie wolności sumienia i wyznania (obowiązujący do 1 stycznia 1970), 5 sierpnia 1949 r., Warszawa.	275
60. Dekret o zmianie niektórych przepisów prawa o stowarzyszeniach (obowiązujący do 23 maja 1989), 5 sierpnia 1949 r., Warszawa	277
61. Fragment protokołu z posiedzenia Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, 20-21 września 1949 r., Częstochowa	278
62. Dekret o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej (obowiązujący do 1 stycznia 1970), 26 października 1949 r., Warszawa	279
63. Zarządzenie Naczelnego Dyrektora Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk o pozbawieniu debitu komunikacyjnego na czasopismo „Borba” (obowiązujące do 30 lipca 1955), 15 grudnia 1949 r., Warszawa	283
64. Fragment protokołu z posiedzenia Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, 3-4 kwietnia 1950 r., Poznań.	283
65. List biskupów polskich do duchowieństwa w sprawie stowarzyszenia „Caritas”, 30 stycznia 1950 r., Kraków.	284
66. Oświadczenie Episkopatu do wiernych w sprawie stowarzyszenia „Caritas”, 30 stycznia 1950 r., Kraków.	286
67. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Prawniczej im. Teodora Duracza, 1 kwietnia 1950 r., Warszawa.	287
68. Porozumienie zawarte między przedstawicielami Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Episkopatu Polski regulujące stosunki państwo-Kościół, 14 kwietnia 1950 r., Warszawa.	288
69. Protokół Wspólnej Komisji Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Episkopatu Polski w związku z zawartym porozumieniem, 14 kwietnia 1950 r., Warszawa	290
70. Ustawa o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy (obowiązująca do 1 października 1956), 19 kwietnia 1950 r., Warszawa	291
71. Komunikat Episkopatu Polski do wiernych o porozumieniu zawartym między przedstawicielami Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Episkopatu Polski, 22 kwietnia 1950 r., Gniezno	295

72. Ustawa o ustanowieniu dnia 1 maja świętem państwowym, 26 kwietnia 1950 r., Warszawa.....	296
73. Ustawa o przysiędze wojskowej (obowiązująca do 1 grudnia 1952), 18 lipca 1950 r., Warszawa.....	297
74. Ustawa o zniesieniu sankcji oraz ograniczeń w stosunku do obywateli, którzy zgłosili swą przynależność do narodowości niemieckiej, 20 lipca 1950 r., Warszawa.....	298
75. Ustawa o zmianie systemu pieniężnego (obowiązująca do 1 stycznia 1995), 28 października 1950 r., Warszawa.....	299
76. Ustawa o dniach wolnych od pracy, 18 stycznia 1951 r., Warszawa.....	301
77. Układ między Rzeczpospolitą Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną o wytyczeniu ustalonej i istniejącej polsko-niemieckiej granicy państwowej, 6 lipca 1950 r., Zgorzelec.....	302
78. Ustawa konstytucyjna o trybie przygotowania i uchwalenia konstytucji Polski Ludowej (obowiązująca do 22 lipca 1952), 26 maja 1951 r., Warszawa ...	304
79. Ustawa konstytucyjna o zmianie terminu opracowania projektu konstytucji i przedłużeniu kadencji Sejmu Ustawodawczego (obowiązująca do 30 kwietnia 1952), 15 grudnia 1951 r., Warszawa.....	306
80. Postulaty konstytucyjne Episkopatu Polski, 11 lutego 1952 r., Warszawa.....	308
81. Umowa pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o zamianie odcinków terytoriów państwowych, 15 lutego 1951 r., Warszawa.....	314
82. Ustawa karna dewizowa (obowiązująca do 1 lipca 1960), 28 marca 1952 r., Warszawa.....	319
83. Dekret o obowiązkowych dostawach mleka (obowiązujący do 1 stycznia 1954 r.), 24 kwietnia 1952 r., Warszawa.....	321
84. Ustawa o obowiązkowych dostawach zbóż (obowiązująca do 31 grudnia 1971), 10 lipca 1952 r., Warszawa.....	324
85. Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchwalona przez Sejm Ustawodawczy (obowiązująca ze zmianami do 17 października 1997), 22 lipca 1952 r., Warszawa.....	329
86. Przepisy wprowadzające Konstytucję Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej ogłoszone w formie ustawy konstytucyjnej, 22 lipca 1952 r., Warszawa.....	344
87. Dekret o obowiązkowych dostawach ziemniaków (obowiązujący do 31 grudnia 1971), 28 sierpnia 1952 r., Warszawa.....	346
88. Instrukcja Episkopatu Polski o duchowieństwie polskim w życiu własnego narodu, 9 lutego 1953 r., Warszawa.....	352
89. Dekret o obsadzaniu duchownych stanowisk kościelnych (obowiązujący do 12 stycznia 1957), 9 lutego 1953 r., Warszawa.....	358
90. Memoriał Episkopatu Polski, tzw. <i>Non possumus</i> , przekazany Prezesowi Rady Ministrów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Bolesławowi Bierutowi w związku z wydaniem przez Radę Państwa 9 lutego 1953 r. dekretu o obsadzeniu duchownych stanowisk kościelnych, 8 maja 1953 r., Kraków.....	359
91. Dekret o przemianowaniu miasta Katowice na miasto Stalinogród i województwa katowickiego na województwo stalinogrodzkie (uchylony 20 grudnia 1956), 7 marca 1953 r., Warszawa.....	374
92. Fragment instrukcji Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego nr 012/53 o pracy aparatu bezpieczeństwa z siecią agenturalną, 15 sierpnia 1953 r., Warszawa.....	375

93. Fragment rozkazu Ministra Bezpieczeństwa Publicznego Stanisława Radkiewicza nr 025/53 o pracy aparatu bezpieczeństwa publicznego z siecią agenturalną, 15 sierpnia 1953 r., Warszawa	377
94. Dekret o obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych (obowiązujący do 31 grudnia 1971), 1 grudnia 1953 r., Warszawa	378
95. Dekret o obowiązkowych dostawach mleka (obowiązujący do 11 sierpnia 1956), 1 grudnia 1953 r., Warszawa	382
96. Dekret o służbie w organach bezpieczeństwa publicznego (obowiązujący do 14 grudnia 1954), 20 lipca 1954 r., Warszawa	386
97. Dekret o Milicji Obywatelskiej (obowiązujący do 18 lutego 1959), 20 lipca 1954 r., Warszawa	393
98. Dekret o Służbie Więziennej (obowiązujący do 3 stycznia 1960), 20 lipca 1954 r., Warszawa	400
99. Ustawa o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, 25 września 1954 r., Warszawa	407
100. Ustawa o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (obowiązująca do 29 stycznia 1958), 25 września 1954 r., Warszawa	408
101. Ustawa o osiedlach i radach narodowych osiedli (obowiązująca do 1 stycznia 1973), 25 września 1954 r., Warszawa	416
102. Ordynacja wyborcza do rad narodowych (obowiązująca do 4 listopada 1957), 25 września 1954 r., Warszawa	417
103. Fragmenty instrukcji Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego nr 03/55 o zasadach prowadzenia rozpracowania agenturalnego i ewidencji operacyjnej w organach bezpieczeństwa publicznego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, 11 marca 1955 r., Warszawa	432
104. Fragment instrukcji Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego nr 04/55 o zasadach pracy z agenturą w organach bezpieczeństwa publicznego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, 11 marca 1955 r., Warszawa	436
105. Układ o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej między Ludową Republiką Albanii, Ludową Republiką Bułgarii, Węgierską Republiką Ludową, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Rumuńską Republiką Ludową, Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i Republiką Czechosłowacką (obowiązujący do 18 lutego 1993), 14 maja 1955 r., Warszawa	437
106. Fragmenty referatu I Sekretarza Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego Nikity Chruszczowa ogłoszonego na XX Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, poddającego krytyce rząd Józefa Stalina i kult jego osoby, 25 lutego 1956 r., Moskwa	441
107. Ustawa o amnestii (obowiązująca do 15 kwietnia 1981), 27 kwietnia 1956 r., Warszawa	442
108. Ustawa o warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (obowiązująca do 16 marca 1993), 27 kwietnia 1956 r., Warszawa	447
109. Przemówienie radiowe Józefa Cyrankiewicza w sprawie poznańskiego strajku generalnego i demonstracji ulicznych, 29 czerwca 1956 r., Poznań	448
110. Dekret o zniesieniu obowiązkowych dostaw mleka, 4 sierpnia 1956 r., Warszawa	450
111. Ustawa w sprawie uchylecia przepisów o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy (obowiązująca do 1 stycznia 1975), 10 września 1956 r., Warszawa	451

112. Ustawa o przejściu więziennictwa do zakresu działania Ministra Sprawiedliwości (obowiązująca do 1 października 1966), 11 września 1956 r., Warszawa 452
113. Fragmenty rezolucji uchwalonej na wiecu studentów Uniwersytetu Warszawskiego domagającej się demokratyzacji systemu politycznego Polski, 9 października 1956 r., Warszawa 453

ROZDZIAŁ III

Czternaście lat Władysława Gomułki (od 20 października 1956 do grudnia 1970 r.) 457

114. Przemówienie Władysława Gomułki wygłoszone na VIII Plenum Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, 20 października 1956 r., Warszawa 461
115. Fragmenty ordynacji wyborczej do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (obowiązującej do 17 stycznia 1976), 24 października 1956 r., Warszawa 484
116. Memoriał Episkopatu Polski do I sekretarza Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej Władysława Gomułki w sprawie obsady stanowisk duchownych, powrotu usuniętych biskupów, nauczania religii w szkołach i powołania wspólnej komisji do rozpatrzenia całokształtu stosunków państwo-Kościół, 27 października 1956 r., Warszawa 491
117. Fragmenty opinii Władysława Gomułki wygłoszonej na VIII Plenum Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej na temat czerwcowych wydarzeń poznańskich, 30 października 1956 r., Warszawa 495
118. Ordynacja wyborcza do rad narodowych (obowiązująca do 17 stycznia 1976), 31 października 1957 r., Warszawa 496
119. Ustawa o Najwyższej Izbie Kontroli (obowiązująca do 27 marca 1976), 13 grudnia 1957 r., Warszawa 515
120. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Ludowej o trybie przedkładania Sejmowi sprawozdań i zlecenia przez Sejm zadań Najwyższej Izbie Kontroli (obowiązująca do 27 marca 1976), 13 grudnia 1957 r., Warszawa 521
121. Ustawa o samorządzie robotniczym (obowiązująca do 1 października 1981), 20 grudnia 1958 r., Warszawa 523
122. Fragmenty instrukcji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nr 03/60 o podstawowych środkach i formach pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa, 2 lipca 1960 r., Warszawa 529
123. List Episkopatu Polski do wiernych o aktualnych niebezpieczeństwach, 4 września 1960 r., Częstochowa 534
124. Przejawy niezadowolenia z polityki rolnej państwa wśród ludności chłopskiej województwa bydgoskiego, 1962 r., Warszawa 539
125. List 34 intelektualistów skierowany do premiera Józefa Cyrankiewicza w sprawie polityki kulturalnej władz, 14 marca 1964 r., Warszawa 540
126. Fragmenty krytyki polityki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej zredagowanej przez Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego w formie listu otwartego, 1964 r., Warszawa 541
127. Orędzie biskupów polskich wystosowane do biskupów niemieckich w związku z nadchodzącym milenium chrztu Polski, 18 listopada 1965 r., Rzym 547
128. Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego nr III CR 164/65 w przedmiocie przywrócenia majątku opuszczonego, 4 stycznia 1966 r., Warszawa 553

129. Obwieszczenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wytycznych wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej w sprawie przestępstw o charakterze chuligańskim, 23 czerwca 1966 r., Warszawa..... 555
130. Rezolucja Oddziału Warszawskiego Związku Literatów Polskich pod redakcją Andrzeja Kijowskiego domagająca się przywrócenia przez władze państwowe swobody twórczej, 29 lutego 1968 r., Warszawa..... 561
131. Apel pracowników naukowych Wydziału Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego do Senatu i Rektora Uniwersytetu Warszawskiego o podjęcie skutecznych działań zabezpieczających prawa obywatelskie społeczności akademickiej, 11 marca 1968 r., Warszawa..... 562
132. Interpelacja sejmowa koła poselskiego „Znak” skierowana do rządu w sprawie „wydarzeń marcowych”, 11 marca 1968 r., Warszawa..... 563
133. Przemówienie Władysława Gomułki na spotkaniu z warszawskim aktywnym partyjnym, 19 marca 1968 r., Warszawa..... 564
134. Memoriał Episkopatu Polski potępiający postępowanie władzy wobec protestujących studentów, opowiadający się za rozwiązywaniem sporów społecznych metodą dialogu przy poszanowaniu zasadniczych uprawnień jednostki i społeczeństwa, 21 marca 1968 r., Warszawa..... 583
135. Przemówienie Władysława Gomułki na ogólnopolskich dożynkach w Warszawie, 8 września 1968 r., Warszawa..... 584
136. Fragmenty załącznika do Zarządzenia nr 006/70 Ministra Spraw Wewnętrznych zawierającego instrukcję o pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa, 1 lutego 1970 r., Warszawa..... 592
137. Układ między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o podstawach normalizacji ich wzajemnych stosunków, 7 grudnia 1970 r., Warszawa..... 595

ROZDZIAŁ IV

Dekada Edwarda Gierka (od 20 grudnia 1970 r. do sierpnia 1980 r.)..... 599

138. Przemówienie radiowo-telewizyjne Edwarda Gierka, 20 grudnia 1970 r., Warszawa..... 603
139. Obwieszczenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wytycznych wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej w sprawie odpowiedzialności Skarbu Państwa oraz państwowych osób prawnych za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy państwowych, opublikowane z odnośną uchwałą pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, 2 marca 1971 r., Warszawa..... 606
140. Oświadczenie rządowe w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych układu między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o podstawach normalizacji ich wzajemnych stosunków podpisanego w Warszawie dnia 7 grudnia 1970 r., 5 czerwca 1972 r., Warszawa..... 621
141. Treść listu otwartego intelektualistów polskich (tzw. *Listu 59*) zawierającego protest przeciwko planowanym zmianom w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, 5 grudnia 1975 r., Warszawa..... 622
142. Fragmenty ustawy o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, 10 lutego 1976 r., Warszawa..... 623
143. Apel do społeczeństwa i władz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wystosowany w związku z ukonstytuowaniem się Komitetu Obrony Robotników, 23 września 1976 r., Warszawa..... 626

144. Fragmenty manifestu programowego Leszka Moczulskiego pt. *Rewolucja bez rewolucji*, czerwiec 1979 r., Warszawa. 628
145. Deklaracja ideowa Konfederacji Polski Niepodległej, 1 września 1979 r., Warszawa. 636
146. Fragmenty ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego (obowiązującej do 1 października 1995), 31 stycznia 1980 r., Warszawa. 638

ROZDZIAŁ V

Epoka „Solidarności” (od sierpnia 1980 r. do wprowadzenia stanu wojennego, 12/13 grudnia 1981 r.)..... 645

147. Żądania strajkujących załóg zakładów pracy i przedsiębiorstw reprezentowanych przez Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Gdańsku (przyjęte 17 sierpnia 1980 jako 21 postulatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”), 16 sierpnia 1980 r., Warszawa. 649
148. Protokół ustaleń w sprawie wniosków i postulatów Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego z Komisją Rządową, 30 sierpnia 1980 r., Szczecin. 650
149. Protokół porozumienia zawartego przez Komisję Rządową i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Stoczni Gdańskiej, 31 sierpnia 1980 r., Gdańsk. 654
150. Protokół porozumienia zawartego przez Komisję Rządową i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Kopalni Węgla Kamiennego „Manifest Lipcowy”, 3 września 1980 r., Jastrzębie-Zdrój. 662
151. Porozumienie zawarte przez Komisję Rządową i Międzyzakładowy Komitet Robotniczy z tymczasową siedzibą w Hucie Katowice dotyczące gwarancji realizacji porozumienia zawartego w dniu 31 sierpnia 1980 r. w Gdańsku, 11 września 1980 r., Katowice. 668
152. List Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, 5 czerwca 1981 r., Moskwa. 671
153. Posłanie I Zjazdu Delegatów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” do ludzi pracy Europy Wschodniej, 8 września 1981 r., Gdańsk. 674

ROZDZIAŁ VI

Stan wojenny (od 12/13 grudnia 1981 r. do 22 lipca 1983 r.) 675

154. Uchwała Rady Państwa w sprawie wprowadzenia stanu wojennego ze względu na bezpieczeństwo państwa (uchylona 22 lipca 1983), 12 grudnia 1981 r., Warszawa. 679
155. Dekret Rady Państwa o stanie wojennym, 12 grudnia 1981 r., Warszawa. 680
156. Przemówienie radiowe i telewizyjne generała Wojciecha Jaruzelskiego wyjaśniające powody wprowadzenia stanu wojennego, 13 grudnia 1981 r., Warszawa. 694
157. Fragment orędzia prezydenta Stanów Zjednoczonych Ronalda Wilsona Reagana do narodu amerykańskiego na Boże Narodzenie poruszającego kwestię sytuacji politycznej w Polsce, 23 grudnia 1981 r., Waszyngton. 699

158. Fragmenty wyroku Izby Karnej Sądu Najwyższego nr V KRN 50/82 w sprawie uczestników akcji protestacyjnej w Zakładach Chemicznych w Oświęcimiu przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego, 1 marca 1983 r., Warszawa	702
159. Uchwała Rady Państwa w sprawie zniesienia stanu wojennego, 20 lipca 1983 r., Warszawa	705

ROZDZIAŁ VII

Polska po stanie wojennym (od 22 lipca 1983 r. do obrad Okrągłego Stołu, 6 lutego – 4 kwietnia 1989 r.).....	707
---	------------

160. Główne tezy Wydziału Nauki i Oświaty Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej na temat sytuacji społeczno-politycznej i zadań partii w środowiskach naukowych, 15 kwietnia 1985 r., Warszawa.	711
161. Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym (obowiązująca do 17 października 1997), 29 kwietnia 1985 r., Warszawa	714
162. Protokół o przedłużeniu funkcjonowania Układu Warszawskiego na okres następnych dwudziestu lat (obowiązujący do 18 lutego 1993), 26 kwietnia 1985 r., Warszawa	722
163. Oświadczenie rządowe z dnia 7 czerwca 1985 r. w sprawie wejścia w życie protokołu o przedłużeniu funkcjonowania Układu Warszawskiego, 7 czerwca 1985 r., Warszawa	724
164. Ustawa o Rzeczniku Praw Obywatelskich, 15 lipca 1987 r., Warszawa.....	725
165. Fragmenty ustawy o działalności gospodarczej (obowiązującej do 1 stycznia 2001), 23 grudnia 1988 r., Warszawa	729

ROZDZIAŁ VIII

W stronę wolnej Polski (od porozumień Okrągłego Stołu z 5 kwietnia 1989 r. do 29 grudnia 1989 r.).....	737
---	------------

166. Fragmenty tekstu porozumień Okrągłego Stołu zawartych pomiędzy przedstawicielami strony rządowo-koalicyjnej i opozycji solidarnościowej, 5 kwietnia 1989 r., Warszawa	741
167. Ustawa o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, 7 kwietnia 1989 r., Warszawa	747
168. Uchwała Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w sprawie powołania Tadeusza Mazowieckiego na Prezesa Rady Ministrów, 24 sierpnia 1989 r., Warszawa	754
169. Ustawa o uporządkowaniu stosunków kredytowych, 28 grudnia 1989 r., Warszawa	754
170. Ustawa o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, 29 grudnia 1989 r., Warszawa	756
Bibliografia	759
Indeks osobowy	761